

آینه

بهار

یادداشت: «کدام شرایط مناسب برای تعامل سازنده ایران و آمریکا؟ افشار سلیمانی
با چه اطمینانی می‌توان گفت با حمله نظامی، فشار اسد سقوط نخواهد کرد؟ اگر اثرش سوریه و حامیان داخلی او در طول دو سال نتوانسته‌اند در برابر ارتش آزاد سوریه و دیگر گروه‌های مخالف زمینه‌های برتری او را فراهم کنند به استناد کدام دلائل می‌توان از عدم سقوط بشار سخن گفت؟ .. در شرایط کنونی اولویت واشنگتن سقوط اسد است، اینکه چه حوادثی در دوره پسا اسد روی خواهد داد اینک برای کاخ‌سفید موضوع ثانویه است۔ اینکه بعضی تصور می‌کنند درصورت تهاجم نظامی به سوریه اسرائیل در وضعیت بد یا بدتری قرار خواهد گرفت، یا در جهان اسلام علیه آمریکا قیام‌ها آغاز خواهد شد، به‌نظر می‌رسد نگاه آرمانی و طرح آرزوها باشد. با نگرش به آنچه ذکر شد، بعید به‌نظر می‌رسد به‌آسانی و به این زودی زمینه‌های گفت‌وگوه‌ای سازنده میان پاستور و کاخ‌سفید فراهم شود، زیرا مزید بر اختلافات و واگرایی‌های مورد اشاره میان دو طرف موارد دیگری از قبیل موضوعات حقوق‌بشر، اسلام سیاسی، فلسطین و اسرائیل و تعاریف متفاوت از تروریسم و مانند آن مقوله‌هایی نیستند که با سهولت به سرانجامی برسند. هرچند که به‌نظر می‌رسد مذاکرات هسته‌ای ایران با آمریکا ۵+۱ نسبت به مذاکرات پیشین دارای چشم‌انداز روشن‌تر و نسبتاً مثبتی باشد. البته به‌نظر می‌رسد اگر آمریکا در مسیر سقوط بشار اسد «بله» را از تهران نگیرد، شرایط به زبان ایران پیچیده‌تر خواهد شد. این «بله» گفتن تهران دو حالت می‌تواند داشته باشد: همکاری با آمریکا یا سکوت درقبال اقدام نظامی آمریکا علیه اسد که البته انتخاب گزینه دوم لاجرم خواهد بود. بنابراین شاید مناسب باشد تهرن درباره گزینه نخست هم قدری بیشتر ببیندشد تا هم جان دوستش را نجات دهد و هم منافع ملی کشور را.

تحریر

گفت‌و گو /سعید لیلان: تبعات حمله آمریکا به سوریه برای کشور ما زیاد نیست
با در کی که من از منطقه و رویکردهای آمریکا دارم به نظم نمی‌رسد این کشور علاقه‌ای به تغییر رژیم در سوریه داشته باشد. آمریکایی‌ها از حمله عمدتاً تاکنشی خود این هدف را دنبال می‌کنند که بتوانند آن موازنه نظامی که بین بشار اسد و مخالفانش به هم خورده را مجدداً به جای اول خودش بازگردانند. مشکل سوریه از دیدگاه آمریکایی‌ها این است که جانشین لایک و نیرویی که نتواند یک حکومت غیردینی را در این کشور مستقر کند وجود ندارد. کشور ما به لحاظ داخلی و همین‌طور بین‌المللی شرایط اینکه بخواهد در درگیری‌های سوریه دخالت کند را ندارد. ضمن اینکه اولویت ما هم الان مسئله نیست. فکر می‌کنم همان عواملی که باعث شد کشور ما درباره جنگ عراق با جنگ افغانستان دخالت نکند همان عوامل این‌بار هم موجب می‌شود ما در جنگ سوریه دخالتی نداشته باشیم. اتفاقاً اگر خاطراتش باشد همان زمان که آمریکا می‌خواست به عراق حمله کند هم کپهان می‌نوشت روز واقعه فرا رسیده و الان یوبله است. یعنی شما نباید معیارتان برای این مسایل کپهان باشد چراکه ما قیلا هم مقالات اینچنینی در این روزنامه خوانده‌ام اما شاهد پلاتر بودنشان بوده‌ایم. تا رهبری، نیروهای نظامی و نهادهای موثر در این خصوص اظهارنظر نکرده‌اند سخن و نوشته هیچ فردی نمی‌تواند اعتباری داشته باشد.

کیان

سرمقاله: «دامنه اختیارات سرپرست؛ حسین شمسین

هفته قبل رییس کمیسیون آموزش عالی مجلس شورای اسلامی از بررسی دو فوریت طرحی خبر داد که قرار است امروز در صحن علنی مجلس مطرح شود و در صورت تصویب این طرح، سرپرستان محترم قانونا ملزم به انجام امور سرپرستی می‌شوند و حق عزل ونبط در حوزه تحت سرپرستی‌شان را نخواهند داشت. این طرح که بر اساس شواهد از پشتیبانی خوب نمایندگان مجلس شورای اسلامی برخوردار است سبب جلوگیری از بی‌نظمی در وزارتخانه‌های بی‌وزیر و از جمله، سه وزارتخانه مهم علوم، آموزش‌وپرورش و ورزش و جوانان خواهد شد. یقینا شفاف‌سازی قوانین و مقررات- به‌رغم وضوح برخی عنوان‌ها- و برشمردن وظایف و حدود اختیارات سرپرست در یک دستگاه اجرایی، چیزی نیست که نمایندگان مردم به‌سادگی از کنار آن بگذرند و حساسیت آنها در پیگیری فوری این موضوع درخور تقدیر است.

سراشت

سرمقاله: «پرسشگری رایج تقلید؛ کمک به اعتدال دولت یازدهم» صالح اسکندری
در دوره حضور خاتمی در اسق قوه اجرایی همسو با اهداف سوئدین زدایی از ایران توسط برخی افراطیون دوم خردادی، روحانیت و حوزه علمیه یکی از سیبل‌های هدف افراطیون دوم خردادی و روزنامه‌های وابسته به آنها بود... این‌زادتی نتوانست تعامل مثبت و خوبی با مراجع عظام برقرار کند و روابط دولت و حوزه در سه‌سال‌های اخیر رو به تیرگی گذاشت... امروز با تشکیل دولت یازدهم و حضور یک روحانی در راس این دولت امیدها و انتظارات جدیدی به وجود آمده است. امید از این رو که جحتا«الاسلام»والمسلمین روحانی که ملیس به جمله پیامبر(ص) است بتواند روابط دولت و روحانیت را بهبود ببخشد... این مرجعیت بیدار امروز نمی‌تواند نسبت به خطر ورود مجدداً فتنه‌گران به روس اصلی تصمیم‌گیری در کشور بی تفاوت باشد. این مرجعیت انقلابی نمی‌تواند درخصوص خطر بزرگ فساد و اشرافی‌گری مسوولان موضعی نداشته باشد و محافظه‌کاری کند. روحانیت نمی‌تواند چشمان خود را بر مشکلات و مطالبات اقتصادی مردم ببندد.

سیاست

در پاسخ تکذیب بقایبی

ترکان مدارک تخلفات دولت دهم را منتشر کرد

ساختمان وزارت امور خارجه

به موسسه «خانه ایرانیان» واگذار شده است.

۴- نکته قابل توجه در انجام کارشناسی اجاره ساختمان‌های فوق که متعلق به دو سازمان مستقل از یکدیگرند انجام کارشناسی توسط یک کارشناس رسمی دادگستری است و گزارش ابهامات آن درخصوص نحوه قیمت‌گذاری املاک مذکور پس از رسیدگی‌های قانونی اعلام خواهد شد.

۵- علاوه برآن تمایل به اعطای امکانات مناطق آزاد تجاری صنعتی قشـم، چابهار و کیش به مؤسسه یاد شده در اسناد دیگری نیز مشاهده می‌شود. در تاریخ ۱۳۹۲/۴/۲۴ مصوبه‌ای از شورای هماهنگی مناطق آزاد به تاریخ تصمصیم ۱۳۹۲/۱/۲۸ به امضای جنابعالی و با موضوع کمک و مساعدت به خانه ایرانیان به سازمان‌های مناطق آزاد ابلاغ شده است که خود منشأ اعطای امتیازات دیگری به این مؤسسه گردیده است.

گرچه تصویب نامه دیگری در مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۴ توسط دولت صادر و مقرر گردیده است سازمان‌های بیت‌المال را به حساب دولت بازگردانده است. آنطور که این سایت خبری نوشته است با پیگیری‌هایی که از سوی نهاد ریاست‌جمهوری صورت گرفت، سرانجام روز شنبه دانشگاه احمدی‌نژاد ۱۵میلیاردتومان از ۱۶میلیاردتومانی را که از حساب دولت برداشت کرده بود به این حساب بازگرداند اما هنوز یکمیلیارد تومان دیگر باقی مانده است که مشخص نیست چرا مسوولان دانشگاه احمدی‌نژاد این مبلغ را به‌صورت کامل به حساب دولت واریز نکردند. پیشتر اکبر ترک‌ان، مشاور ارشد رییس‌جمهور انتقال ۱۶میلیاردتومان از حساب نهاد ریاست‌جمهوری به دانشگاه ایرانیان را مصداق عمل مجرمانه و خراف قانون توصیف و گفته بود که «جهانگیری» معاون اول رییس‌جمهوری مجرم‌بودن این عمل را تایید کرد و به آن رسیدگی می‌کند. «مرتضی بانک» معاون سرپرست نهاد ریاست جمهوری در این‌باره به «تسنیم» گفته است: دیوان محاسبات ابتدا از برداشت ۱۶میلیاردتومان از حساب نهاد ریاست‌جمهوری اطلاع پیدا کرده بود و طی نامه‌ای رسماً به نهاد ریاست‌جمهوری منتقل کرد که این تصمیم نادرست بوده است و بعد از پیگیری‌های انجام‌شده از سوی ما با توجه به نظر دیوان محاسبات این پول به حساب نهاد ریاست‌جمهوری برگشت. بانک در پاسخ به این سوال که آیا مسوولان دولت قبلی این پول را برگردانند یا با پیگیری مسوولان دولت این کار انجام شده است، گفت: بعد از پیگیری‌های انجام‌شده از سوی ما آنها این پول را برگردانند. از سوی دیگر الهام امین‌زاده، معاون حقوقی ریاست‌جمهور درباره اینکه آیا این معاونت اقدامی در راستای بازگشت ۱۶میلیاردتومانی که به حساب شخصی در دولت دهم واریز شده بود انجام داده است یا نه، گفت: این مساله به معاونت حقوقی رییس‌جمهور ارجاع نشده و ما نیز در این رابطه اقدامی نکردیم.

نامه‌نگاری بقایبی و ترک‌ان

ماجرای ۱۶میلیاردتومان سبب شد تا برخی دیگر از انتقادات دولتمردان روحانی به دولت دهمی‌ها هم مشخص‌تر نمود و بروز پیدا کند. حضور «ترکان» در برنامه تلویزیونی شبکه پنج و اظهاراتش مورد انتقاد «بقایبی» قرار گرفت و او طی نامه‌ای از ترکان خواست تا بابت اظهاراتش از او عذرخواهی کند. اکبر ترک‌ان هم در واکنش به نامه بقایبی در نامه‌ای، مستندات مربوط به واگذاری ساختمان به دانشگاه احمدی‌نژاد را منتشر کرد. متن این نامه که در پایگاه خبری مناطق آزاد و ویژه اقتصادی منتشر شده به این شرح است:

جناب آقای حمید بقایبی

با سلام

احتراماً بازرگشت به مرقومه جنابعالی درخصوص نکاتی که در مصاحبه اینجناب با شبکه‌پنج سیمای جمهوری اسلامی ایران مطرح شده است، نظر جنابعالی را به مستندات زیر معطوف می‌دارد:

۱- در مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۴ طی تصویب نامه‌ای، حق بهره‌برداری از یک باب ساختمان سازمان منطقه آزاد قشـم واقع در خیابان گاندی به مساحت زیربنایی ۶۷۵مترمربع به نهاد ریاست جمهوری واگذار می‌شود. ۲- در مورخ ۱۳۹۲/۴/۱۹ طی تصویب نامه دیگری از بهره‌برداری از همان ساختمان به همراه دو پلاک ساختمان‌های سازمان منطقه آزاد چابهار واقع در خیابان ستاری هر کدام به مساحت ۹۶۳مترمربع (جمع زیربنایی دوساختمان سازمان چابهار به مساحت ۱۹۲۶مترمربع) و به مدت ده سال به «خانه ایرانیان خارج از کشور» واگذار می‌شود. اتخاذ تصمیمات فوق در فرصت جالبیجایی دولت و استقرار دولت جدید و با اطلاع از انتظار با این تصمیمات به دولت جدید صادر شده است.

۳- علی‌رغم واگذاری حق بهره‌برداری ساختمان‌های مذکور طی تصویب نامه فوق به خانه ایرانیان و از آنجا که واگذاری حق بهره‌برداری توسط هیات دولت صورت گرفته و امکان تغییر بهره‌بردار پس از استقرار دولت جدید وجود دارد، شیوه‌ای جدید اتخاذ شده و هر سه ساختمان یاد شده طی قراردادهای اجاره‌ای با طرف سازمان‌های مناطق آزاد قشـم و چابهار به مدت ۱۰ سال

مناطق آزاد تعداد ۲۱ خودرو (سازمان منطقه آزاد کیش ۱۲ دستگاه، چابهار شش دستگاه و اروند سه دستگاه) را به نهاد ریاست‌جمهوری واگذار نمایند اما از آنجا که قصد استفاده دیگری مطرح بوده و احتمال داده می‌شده است که واگذاری‌های فوق پس از استقرار دولت جدید لغو شود با بهره‌برداری از مصوبه پیش گفته شده، تفاهم‌نامه‌ای از سوی موسسه خانه ایرانیان با سازمان‌های مناطق آزاد منعقد و به بهانه آن تعداد زیادی خودرو به مؤسسه خانه ایرانیان واگذار شده است. توجه جنابعالی را به تفاهم‌نامه فیما بین موسسه خانه ایرانیان خارج از کشور و سازمان منطقه آزاد چابهار که مستمسک واگذاری شش دستگاه خودرو به موسسه مذکور به مدت سه‌سال شده است را جلب می‌نمایم.

تفاهم‌نامه مذکور از طرف خانه ایرانیان به امضای کسی رسیده است که در همان زمان مشاور امور بین‌الملل جنابعالی در دبیرخانه شورای هماهنگی بوده

گزارش «شرق» از جلسات کنونی‌احمدی‌نژاد و وزرایش

در ساختمان «لادن» چه خبر است؟

محمد نوروزی

نیابود و عباسی آخرین وزیری بود که تا ساعت حدود ۱۳:۳۰ جلسه را ترک کرد. ربع ساعتی گذشت؛ بقایبی که پیاده رفته بود به همراه دو نفر دیگر دوباره برگشت و به داخل ساختمان رفت. سید محمد حسینی (وزیر سابق ارشاد) سومین فرد از کابینه دولت دهم بود که «لادن» را ترک کرد. راننده‌ها را برای صرف ناهار صدا زدند. در این فاصله دو نفری که بقایبی را همراهی کرده بودند با نفر سومی دوباره راهی همان‌جایی شدند که با بقایبی رفته بودند و به او (نفر سوم) گفتند: «پیاده بکریع هم طول نمی‌کشد که آنجا برسیم. جایی که احتمالاً مقر بعدی احمدی‌نژاد وهمراهان خواهد شد چراکه کسی که خود را مسوول حراست ساختمان لادن معرفی کرد هم می‌گفت: «اسلا معلوم نیست که احمدی‌نژاد در این ساختمان بماند و ممکن است به جای دیگری برود.» ساعت به حدود ۱۴:۳۰ رسید، جلسه در سحری میان احمدی‌نژاد و بقایبی چادری که به‌نظر از معاونان زن دولت احمدی‌نژاد بود سوار ماشین پلاک قرمز (متعلق به نهاد ریاست‌جمهوری) شد و رفت، کمی بعد دو خانم چادری دیگر هم از ساختمان خارج شدند. طریقت‌منفرد که در ماه‌های پایانی دولت دهم جای مرضیه وحیددستجردی را در وزارت بهداشت و درمان گرفته بود سوار ماشین پلاک قرمز دوم شد و محل را ترک کرد. سخنی وزیر اقتصاد دولت دهم و چند دقیقه بعد سردار احمد وحیدی وزیر سابق دفاع، رستم قاسمی وزیر نفت سابق و مشاور عالی کنونی حسین دهقان وزیر دفاع، بهمنی رییس کل سابق بانک مرکزی، نالمجو وزیر سابق نیرو و نامی وزیر ماه‌های پایانی ارتباطات دولت دهم همزمان از ساختمان لادن بیرون آمدند. در حالی که همه وزرا رفته بودند و جز احمدی‌نژاد، مشایب، بقایبی و شاید ثمره‌هاشمی در ساختمان لادن کسی نمانده بود، غلامحسین الهام ۱۴:۴۵تازه از راه رسید و بالا رفت و تا ساعات بعدی هم از بیرون آمدن احمدی‌نژاد و یارانش خبری نشد، او حتی در جلسه پرسش‌پاسخی که انجمن اسلامی دانشجویان مستقل (شاخه دانشجویی اصولگرایی البته بیشتر از نوع جبهه پایداری) در دانشگاه تربیت‌مدرس برای احمدی‌نژاد برپا کرده بود و قرار بود ساعت ۱۶:۳۰برگزار شود، شرکت نکرد و دلیل آن را هم «حفظ آرامش کشور» عنوان کرد. «لاله» و «لادن» دولت دهم (احمدی‌نژاد و مشایب) شاید همان‌طور که داماد احمدی‌نژاد گفته «برای انتخابات مجلس و ریاست‌جمهوری آینده برنامه دارند» به گفته یکی از همسایگان روبه‌رویی ساختمان لادن، هر روز چند نفر از وزرا در حال رفت‌وآمد به ساختمان لادن هستند. با این تفسیر دیدار رییس دولت سابق با وزرای سابق ظاهراً باید فراتر از دیدار یک رییس دولت سابق با همکاران سابقش باشد.

و کامکان دارای قرارداد تمام‌وقت با این مجموعه است.

همچنین با توجه به نماینده موسسه یادشده در انعقاد قرارداد اجاره که مسوولیت قبلی تشریفات دفتر رییس‌جمهور و دبیرخانه جنبش عدم تعهد را داشته، شایسته است اسامی اعضای هیات‌امنا و هیات مدیره موسسه خانه ایرانیان نیز اعلام تا شائبه وجود تفاوت ماهوی میان مجموعه‌هایی که با اهداف خاص ایجاد شده‌اند برطرف گردد.

حال باید مردم شریف ایران قضاوت نمایند که آیا این اقدامات مصداق موارد مطرح شده در مصاحبه تلویزیونی اینجناب تلقی می‌گردد یا خیر؟ و اگر نام دیگری باید بر این اقدامات نهاد بفرمایید نام این کار چیست؟

تخلف فراتر از ۱۶میلیاردتومان است

نمایندگان مجلس درباره تخلف‌های دولت دهم می‌گویند این تخلف‌ها بیشتر از ۱۶میلیاردتومان است.

«عضو حیدرپور» عضو کمیسیون امنیت ملی با بیان اینکه دولت دهم بعد از علنی‌شدن برداشت مجرمانه ۱۶میلیاردتومانی برای «دانشگاه ایرانیان» این اعتبار را به خزانه عودت داد، گفت: دستگاه قضا صرف ارجاع برداشت این اعتبار باید برخورد کند. او با اشاره به اعلام مجرمانه‌بودن برداشت ۱۶میلیاردتومان از حساب خزانه دولت توسط دولت دهم برای دانشگاه ایرانیان گفت: برداشت پول از حساب خزانه و بیت‌المال و اختصاص آن به هر حساب دیگری غیرقانونی است. مجلس مطلع است که ۱۶میلیاردتومان در روزهای آخر یا روز کار فعالیت و برقراری دولت دهم، طی یک چک به حساب دانشگاه ایرانیان منتقل شده است. عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس تصریح کرد: تقاضای ما در مجلس از دولت یازدهم این است که همه دسته‌چک‌ها و حساب‌هایی که در اختیار دولت دهم بوده-اعم از خارج از شمول و داخل شمول- را مورد بررسی قرار دهند و موارد اینچنینی پس از رسیدگی برای برخورد قضایی و بازگشت اعتبار به خزانه و بیت‌المال به نهادهای قضایی معرفی شود.

واگذاری غیرقانونی بیش از یکمیلیون هکتار

زمین به افراد با نفوذ سیاسی

اینطور که به نظر می‌رسد بذل‌وبخشش‌های دولت دهم به ماجرای ۱۶میلیارد و بخشش زمین‌های نمایشگاه و تقدیر از مدیران با سکه بهار آزادی ختم نمی‌شود و آنطور که عزت‌الله یوسفیان‌ملا گفته است بیش از یکمیلیون هکتار زمین به افراد بانفوذ سیاسی واگذار شده است. در حالی که کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس با اشاره به اینکه حدود پنهان افرادی خاص، سد راه مبارزه با زمین‌خواری در کشور است چرا که هیچ فردی بدون وابستگی حتی یک وجب زمین را نمی‌تواند تصاحب کند، گفت: بیش از یکمیلیون هکتار زمین دولتی در کشور به‌صورت غیرقانونی به افرادی خاص و با نفوذ سیاسی واگذار شده است. عزت‌الله یوسفیان‌ملا با اشاره به اینکه در حال حاضر آمارهانشان می‌دهدحدود سه‌میلیون هکتار زمین دولتی به متقاضیان واگذار شده است، گفت: از سه‌میلیون هکتار زمین‌های دولتی واگذارشده به متقاضیان و خریداران، بیش از نیمی از آنها به بیمارستان، دانشگاه یاشرکت‌های صنعتی تبدیل‌شده‌اند.

چه کسانی در پروژه ۱۶میلیاردی نقش دارند

آنطور که اسناد منتشرشده نشان می‌دهند حسابی که مبلغ ۱۶میلیاردتومان در آن نگهداری شده است، حسابی مشترک به نام محمود احمدی‌نژاد و حمیدرضا بقایبی است. این در حالی است که بسیاری معتقدند موسس اصلی دانشگاه ایرانیان «اسفندیار رحیم‌مشایی» است به همین سبب هم حاشیه دست از سر این دانشگاه و هیات موسسش برنخواهد داشت. چرا که تاسیس این دانشگاه با استراتژی حواشی‌ای که مورد استفاده رحیم‌مشایی است به کار خود ادامه می‌دهد. برخی منابع هم به خبرگزاری آریا گفته‌اند، امیری‌فر در واریز این مبلغ نقش مهمی داشته است. اما یک منبع آگاه درباره چگونگی برداشت این مبالغ که آن را بیش از ۱۶میلیاردتومان عنوان می‌کنند به «شرق» گفت: بخشی از اسناد توسط یکی از منتسبین احمدی‌نژاد که هنوز در نهاد ریاست‌جمهوری کار می‌کند در حال خروج بود که به‌موقع از آن جلوگیری شد. آنطور که این فرد مطلع به «شرق» گفته است، یکی از اسناد سابق یکی از کارخانجات خودروسازی برای خرید ملک و سرمایه‌گذاری برای دانشگاه ایرانیان طرحی آماده کرده و در اختیار احمدی‌نژاد قرار داده و مبالغی هم دریافت کرده است. این یکی از مواردی است که نمایندگان مجلس از آن با عنوان تخلفات بیشتر دولت دهم یاد می‌کنند. طبق مقررات برای دریافت کمک‌های مردمی باید شماره‌حساب موسسه یا سازمان اعلام شود در حالی که شماره حساب اعلام‌شده برای دانشگاه ایرانیان تنها متعلق به هیچ سازمانی نیست، بلکه مبالغ واریزی مستقیماً به حساب احمدی‌نژاد و بقایبی خواهد رفت. باید دید دولت یازدهم چه سیاستی را برای مقابله و برخورد با این اعمال پیش خواهد گرفت.

ادامه از صفحه ۱۰

پایه‌گذاری سنت

«استغفار بر اساس قید وجدانی»

آیا در اینجا به حقوق حرفه‌ای خبرنگاران توجه می‌شود؟ و اگر نهاد مستقل صغنی داشتیم چقدر می‌توانست در این زمینه به خبرنگاران برای احقاق حقوق مادی و معنوی آنها کمک کند؟

طبعاً موضوع‌هایی از این دست در دستور کار طبیعی انجمن‌ها و نهادهای صغنی هستند. شغل ما با شغل‌های دیگر تفاوت‌های جدی دارد، دره برای مثال ممکن است من در کارخانه نخریسی یا تولیدکنسرو کار کنم. به‌صورت طبیعی وقتی مدیر ما مالک چنین کارخانه‌ای تغییر می‌کند، محصولی که تولید می‌شود و استانداردهای حاکم بر آن تغییر نمی‌کنند. کارخانه نخریسی به تولید نغ و کارخانه کنسروسازی به تولید کنسرو ادامه می‌دهند. چارچوب کار و سازوکارهای نظارتی بر آن هم مشخص است. اما تولید محتوای رسانه‌ای موضوع دیگری است و کاملاً با فکر و روح روزنامه‌نگار عجین است. اینطور نیست که ما بتوانیم به روزنامه‌نگار بگوییم تا ساعت ۱۲ ظهر امروز به سیاست‌های اقتصادی این جناح مخالفت کن و از ساعت ۱۲ویک‌دقیقه موافقت، چنین کاری، حتی اگر امکان‌پذیر باشد، بسیار مذموم و ناپسند است. روزنامه‌نگار حق دارد به روزنامه یا خبرگزاری‌ای که در آن کار می‌کند بگوید وقتی من به استخدام تو درآمدم تو را با این مختصات انتخاب کردم، کم‌اینکه تو هم بنابر ملاک‌های مرا انتخاب کردی، بنابراین من نقض پیمان و خلفه‌و نکرده‌ام، بلکه این تو هستی که می‌خواهی تغییر کنی و به همین دلیل باید حق مرا محفوظ بگذاری. این موضوع به‌خصوص در کشور ما که رسانه‌های متعلق به حکومت وزن اصلی را در ساختار رسانه‌ای کشور دارند، اهمیت ویژه‌ای دارد و طبعاً باید موردتوجه صنف قرار گیرد.

روزنامه‌های دولتی که با رانت‌های دولتی اداره می‌شوند، چقدر می‌توانند در شکل‌گیری استقلال حرفه‌ای روزنامه‌نگاران تأثیرگذار باشند؟ اگر نه لطفاً بفرماییدچرا؟

به نظر، دیگر، حداقل از جانب من، خیلی تکراری شده است که بگوییم مهم‌ترین مضل رسانه‌ای کشور، دولتی و حکومتی‌بودن پیکره اصلی رسانه‌هاست. به‌خصوص که درک حکومت‌ها در ایران، از آغاز پیدایش روزنامه در کشور، درک بوق و وسیله پروپاگاندا بوده است. چنین درکی در مغایرت آشکار و کامل با استقلال حرفه‌ای قرار دارد و البته استقلال حرفه‌ای هم کاملاً یا درک دولتی از رسانه‌ها در تضاد است. پیشنهاد من این است که ما بیشتر روی سهم خردمان متمرکز شویم. یعنی وظیفه‌ماست که روی استقلال حرفه‌ای‌مان تأکید عملی و نظری کنیم و برای تحقق آن بکوشیم. مناسفه‌های از مشکلات کار این است که می‌خواهیم همه‌سایل را حکومت حل کند، به همین خاطر اغلب اوقات دنبال راه‌حل‌هایی هستیم که چطور دولت بهتر امور مطبوعات را سامان دهد. در حالی که باید به این فکر کنیم که خردمان چگونه می‌توانیم به مناسبات حرفه‌ای و در نتیجه استقلال حرفه‌ای‌مان سرسوامان دهیم. به هر حال هر قدر دست دولت در مقدرات رسانه‌ها بیشتر باز باشد، استقلال حرفه‌ای کمتر و هر قدر استقلال حرفه‌ای بیشتر باشد، دامنه دخالت دولت‌ها در امور رسانه‌ها محدودتر می‌شود.

آیا با این تغییر و تحولات سریع و زود هنگام چقدر باید امیدوار به روزنامه‌نگاری مستقل با عمر بلندمدت شد؟

مطبوعات را نمی‌شود در خلا بررسی کرد. مطبوعات در پیوند با حکومت و مردم معنا پیدا می‌کنند. یعنی تحول و پیشرفت‌شان در خود و منفک از جامعه و حکومت نیست. در حقیقت مردم، حکومت و مطبوعات به‌طور معمول و در بلندمدت باید همدیگر هستند. ما نمی‌توانیم به‌طور کلی و در بلندمدت حکومتی خوب و مطبوعاتی بد داشته باشیم و برعکس. اگر مطبوعات توسعه‌نیافته هستند، یعنی حکومت و جامعه ما توسعه‌نیافته‌اند. اگر حکومت خوبی نداشته باشیم، معنایش این است که مطبوعات ما کارشان را به‌درستی انجام نمی‌دهند. البته در مجال‌های کوتاه‌مدت می‌توان به اختلاف مطبوعات و حکومت و حتی تضادشان فکر کرد، ولی به‌صورت راهبردی و بلندمدت واقعاً این سه بیانگر و معناتکننده همدیگر هستند. در مقطع کنونی من با قاطعیت می‌گویم تلاش برای بهترشدن را در مطبوعات و جامعه می‌بینم. باید دید که آیا حکومت هم چنین ظرفیت و تلاشی را از خود بروز می‌دهد یا نه.

پیمان‌های دسته‌جمعی نیاز روزنامه‌نگاری ایران

برخی کارشناسان و فعالان مطبوعاتی معتقدند، به دلیل نبود احزاب واقعی و قدرتمند، روزنامه‌ها جایگزین احزاب شده‌اند و بار آنها را بر دوش می‌کشند و بنابراین تا زمانی که مطبوعات جایگاه واقعی خود را پیدا نکرده‌اند، پالایش نیروهای شافل در مطبوعات به دلیل تغییرات مدیریتی اجتناب‌ناپذیر است. جدا از درستی یا نادرستی استدلال‌هایی که در این‌باره ارایه می‌شود و تأثیری که این جابه‌جایی‌ها و تغییرات بر محتوا و کیفیت مطالب روزنامه‌های می‌گذار و پرداختن به آنها از حوصله این یادداشت خارج است، باید گفت راهکار «کاهش» تبعات اینگونه تصمیمات را باید در درون صنف جست‌وجو کرد نه افراد و سازمان‌های برون‌صغنی، ضمن آنکه ظاهراً باید پذیریم که حداقل در کوتاه‌مدت، امکان رفع کامل مشکلات روزنامه‌نگاران وجود ندارد. وجود انجمن‌ها و تشکل‌های حرفه‌ای قدرتمند در مطبوعات و همکاری مسوولانه اعضا با آنها و تعامل مستمر نمایندگان این تشکل‌ها با کارفرمایان و مدیران مطبوعات می‌تواند مستتر مناسبی را برای همکاری‌های درازمدت و باثبات فراهم کند.

***عضو هیات‌مدیره انجمن صغنی روزنامه‌نگاران ایران**